

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta pokrenutog u povodu zahtjeva V. k. Š. iz Š., P. T. 39, kojeg zastupa opunomoćenik A. B., odvjetnik u Š., S. R. 41, na sjednici dana 26. rujna 2014.

p r e s u d i o j e

Zahtjev se djelomično usvaja.

Ukida se članak 51. Registracijskog pravilnika H. v. s. od 21. siječnja 2007., 16. prosinca 2007. i 16. studenoga 2008.

Obrazloženje

Podnositelj zahtjeva podnio je Ustavnom sudu Republike Hrvatske (dalje: Ustavni sud) 6. prosinca 2012. zahtjev za ocjenu zakonitosti članka 9. i članka 51. Registracijskog pravilnika H. v. s. od 21. siječnja 2007., 16. prosinca 2007. i 16. studenoga 2008. (dalje Registracijski pravilnik) koji je donijela Skupština H. v. s. Dopisom Ustavnog suda, broj: U-II-6168/2012 od 3. siječnja 2013., predmet je proslijeđen ovom Sudu na nadležno rješavanje.

Podnositelj u zahtjevu smatra kako navedene odredbe nisu suglasne sa Zakonom o sudovima jer su po tom zakonu za rješavanje sporova iz ugovora između kluba I lige i igrača starog 18 i više godina nadležni općinski sudovi, a ne arbitraža H. v. s. Nadalje smatra osporene odredbe suprotne članku 360. Zakona o obveznim odnosima prema kojem u slučaju neispunjenja ugovorne obveze stranka može raskinuti ugovor jednostavnim izjavom, ako raskid ne nastupa po samom zakonu, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete. Poziva se na odredbe članka 3. i 117. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske i predlaže Sudu da ukine odredbe članka 51. Registracijskog pravilnika. Postupajući po rješenju Suda, broj: Usoz-1/2013 od 7. srpnja 2014., dostavlja podnesak kojim obavještava Sud kako mu nijedna pojedinačna odluka Arbitražnog suda H. v. s. (odluke broj: 1/2012 od 15. rujna 2012., broj: 2/2012 od 20. rujna 2012. i broj: 3/2012 od 1. listopada 2012., dalje: Arbitražni sud) nije dostavljena po pravilima o osobnoj dostavi propisanim člankom 50. ZUS-a, zbog čega smatra kako zahtjev nije podnesen izvan propisanog roka.

Donositelj općeg akta, H. v. s. (dalje: HVS) iz Z., J. 5, u očitovanju na navode zahtjeva prije svega predlaže Sudu da zahtjev odbaci jer podnositelj zahtjeva ne navodi kojom je pojedinačnom odlukom koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njegovog prava ili pravnog interesa niti je dokazao da je zahtjev podnio u roku od 30 dana od dostave odluke. Navodi da su odluke Arbitražnog suda, broj: 1/2012 od 15. rujna 2012., broj: 2/2012 od 20. rujna 2012. i broj: 3/2012 od 1. listopada 2012., dostavljene podnositelju zahtjeva elektroničkim putem sukladno odredbi članka 10. Pravilnika o organizaciji i radu arbitraže HVS-a. Ističe kako je osporeni opći akt i dalje na pravnoj snazi te navodi kako je V. k. Š. dobrovoljno pristupio HVS-u koji je dobrovoljna udruga, a pristupanjem u članstvo član prihvaća sve opće akte koje donosi skupština na temelju Statuta. Ukazuje kako iz članka 51. Registracijskog pravilnika proizlazi da ugovorna strana može, ali i ne mora, pokrenuti arbitražni postupak za raskid ugovora pa se ne radi o tzv. prisilnoj arbitraži. Smatra kako ova odredba ne sprječava stranke da pokrenu redovni sudski postupak pred nadležnim sudom ako druga ugovorna strana ne ispunjava svoje obveze. Zaključuje kako osporeni opći akt nije u suprotnosti sa Zakonom o sudovima, Zakonom o obveznim odnosima ni sa Zakonom o arbitraži. Ukazuje kako je smisao i cilj arbitraže pred Arbitražnim sudom ubrzanje, pojednostavljenje i pojeftinjenje postupka raskida ugovora o međusobnim pravima i obvezama. Predlaže Sudu da zahtjev odbaci na temelju odredbe članka 85. stavka 1. točke 5. Zakona o upravnim sporovima, a podredno odbije.

Zahtjev je djelomično osnovan.

Prije svega Sud otklanja kao neosnovan prigovor donositelja osporenog općeg akta kako nisu ispunjene pretpostavke za odlučivanje o zahtjevu propisane člankom 83. stavkom 1. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10. i 143/12. – dalje: ZUS). Naime, podnositelj zahtjeva je Sudu dostavio odluke Arbitražnog suda, broj: 1/2012 od 15. rujna 2012. kojom se raskida ugovor o utvrđivanju međusobnih prava i obveza od 1. kolovoza 2009. zaključen između T. S. i V. Š., odluku broj: 2/2012 od 20. rujna 2012. kojom se raskida ugovor o utvrđivanju međusobnih prava i obveza od 11. siječnja 2012. zaključen između I. J. i V. Š. i odluku broj: 3/2012. od 1. listopada 2012. kojom se raskida predugovor o međusobnim pravima i obvezama zaključen 1. rujna 2009. između D. Š. i V. Š. Prema tome, radi se o pojedinačnim odlukama koje se odnose na prava odnosno pravne interese podnositelja zahtjeva. Donositelj akta ni po pozivu Suda od 19. svibnja 2014. nije dokazao kada su navedene odluke dostavljene podnositelju zahtjeva, već je dostavio preslik ispisa elektroničke pošte kojom se odluke šalju podnositelju zahtjeva. Stoga Sud nije mogao otkloniti navod podnositelja da je zahtjev podnesen u roku pa je pristupio meritornoj ocjeni zakonitosti osporenih odredbi.

Osporene odredbe Registracijskog pravilnika glase:

Članak 9.

Arbitražni postupak, predviđen posebnim odredbama Pravilnika, provodi se na temelju Pravilnika o organizaciji i radu Arbitraže.

Članak 51.

Ugovorna strana, koja smatra da druga strana ne izvršava obveze iz ugovora, može pred Arbitražom pokrenuti postupak za raskid ugovora. Postupak pred Arbitražom može pokrenuti igrač kojemu je ugovor istekao i koji smatra da mu klub nije ispunio obveze iz ugovora.

Postupak može pokrenuti u roku od 15 dana od isteka ugovora.

Organizacija i rad Arbitraže uređeni su posebnim Pravilnikom.

Prema ocjeni Suda odredbe općeg akta kojima je propisano rješavanje sporova zbog neizvršenja ugovornih obveza (pokretanje postupka za raskid ugovora) pred arbitražnim sudom nisu suglasne sa Zakonom o sudovima (Narodne novine, broj 28/13.) i Zakonom o arbitraži (Narodne novine, broj 88/01.).

Naime, na temelju odredbe članka 4. stavka 2. Zakona o sudovima odlučivanje o pojedinim pravnim stvarima iz sudskog djelokruga ugovorom se može povjeriti arbitražnim sudovima sukladno zakonu. Prema odredbi članka 3. stavka 1. Zakona o arbitraži stranke mogu ugovoriti domaću arbitražu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati, a članak 6. istoga zakona sadrži odredbe o ugovoru o arbitraži (pojam, oblik i mjerodavno pravo).

Iz navedenih zakonskih odredbi slijedi kako se arbitraži mogu podvrgnuti svi ili određeni sporovi iz određenog odnosa (ugovornog ili izvanugovornog), na temelju posebnog ugovora ili na temelju arbitražne klauzule u nekom ugovoru, u pisanom obliku, odnosno u obliku propisanom ostalim odredbama članka 6. Zakona o arbitraži, kojima nije predviđeno ustanovljavanje arbitraže općim aktom.

Zbog navedenog, Sud je ocijenio nezakonitim članak 51. Registracijskog pravilnika kojim je kao općenormativnim aktom propisano pokretanje postupka arbitraže za raskid ugovora.

Pritom u odnosu na prigovore donositelja akta Sud ističe kako je odredbom članka 42. stavka 1. Zakona o arbitraži propisano da ako su stranke za rješavanje određenog spora ugovorile arbitražu, sud kome je podnesena tužba u istom sporu i među istim strankama na prigovor tuženika oglasit će se nenadležnim, ukinut će provedene radnje u postupku i odbaciti tužbu osim ako nađe da ugovor o arbitraži nije valjan (članak 6.), da je prestao važiti ili da se ne može ispuniti.

Članak 9. Registracijskog pravilnika Sud ne nalazi nezakonitim jer je njime općenito predviđeno kako će se arbitražni postupak provesti na temelju odgovarajućeg pravilnika što nije u suprotnosti s člankom 18. Zakona o arbitraži kojim je reguliran način propisivanja pravila arbitražnog postupka.

Slijedom izloženog Sud je na temelju članka 86. stavka 3. ZUS-a presudio kao u izreci, a na temelju odredbe članka 86. stavka 4. ZUS-a ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u Narodnim novinama.

U Zagrebu 26. rujna 2014.